

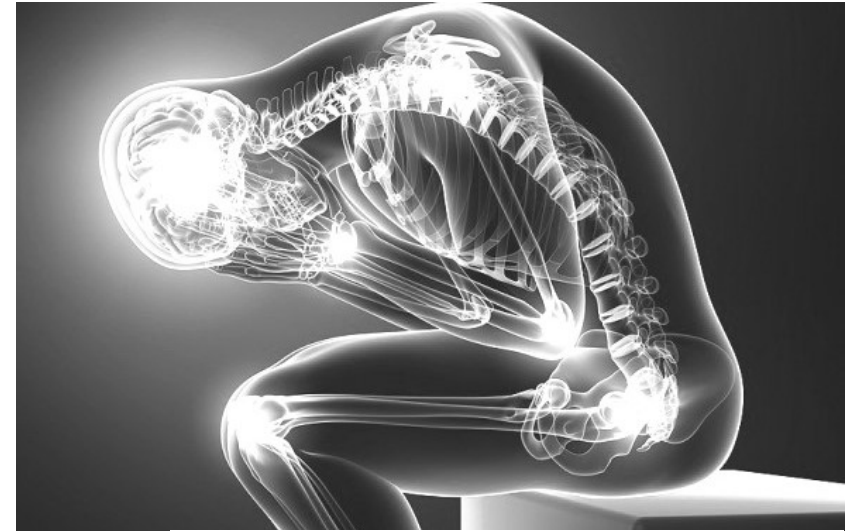
Pijnbeleid pediatrie ZOL Genk en Maaseik

Modulaire opleiding Pijn
ZOL Genk

24 april 2025

Dr An-Sofie Lemmens
Dr Elke Van Hoyweghen
Pediaters ZOL Genk

PIJN

ANGST?

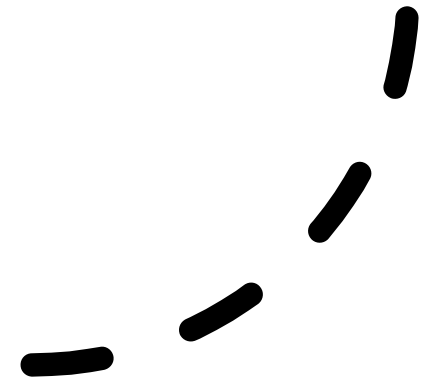

ANGST? PIJN?

Pijnbeleid pediatrie
ZOL

De **grootste** opportuniteit voor
groei binnen pijn/angst zit in
de **kleinste** dingen

Vertrouwensband opbouwen

Baruch Krauss

N Engl J Med 2016; 374:e19

KADER

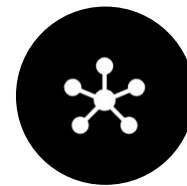
VOORBEREIDING
NAAR INTERACTIE

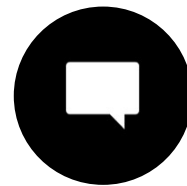
INTERACTIE
INITIËREN

METHODES VAN
INTERACTIE

CONNECTIE
MAKEN

TAAL

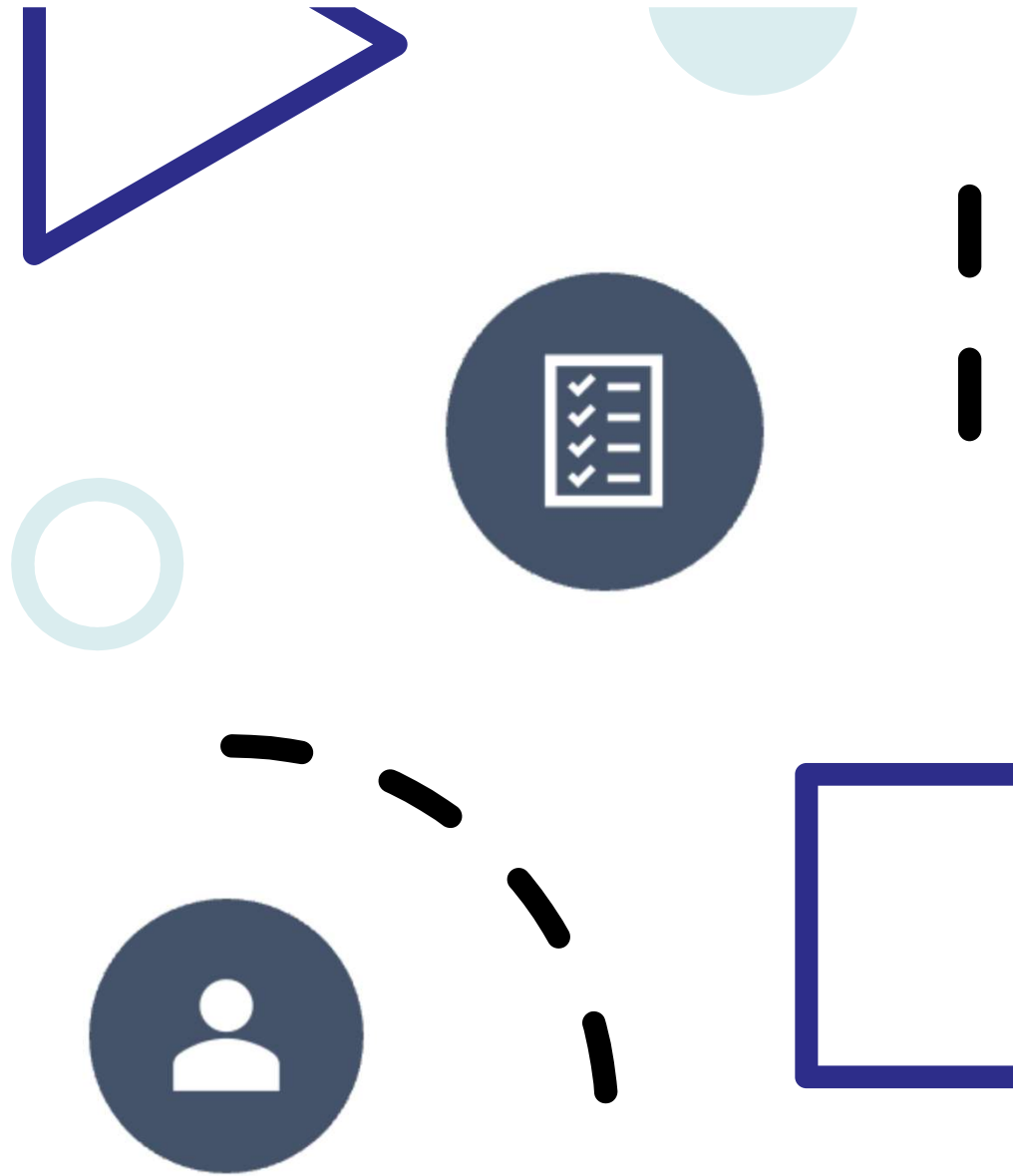

Observeren
Accuraat interpreteren
Gepast reageren

Vorbereitung naar interactie
"Setting the table for the
interaction"

Interactie initiëren

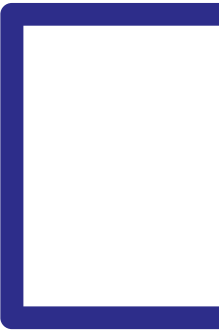
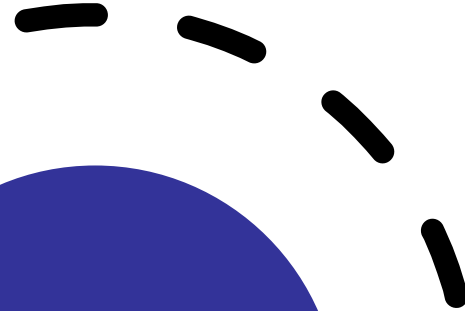
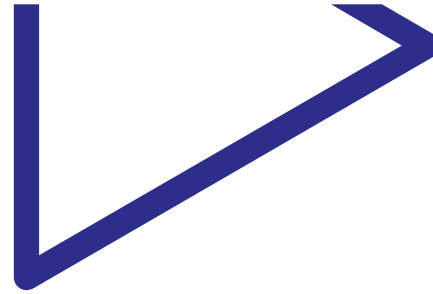
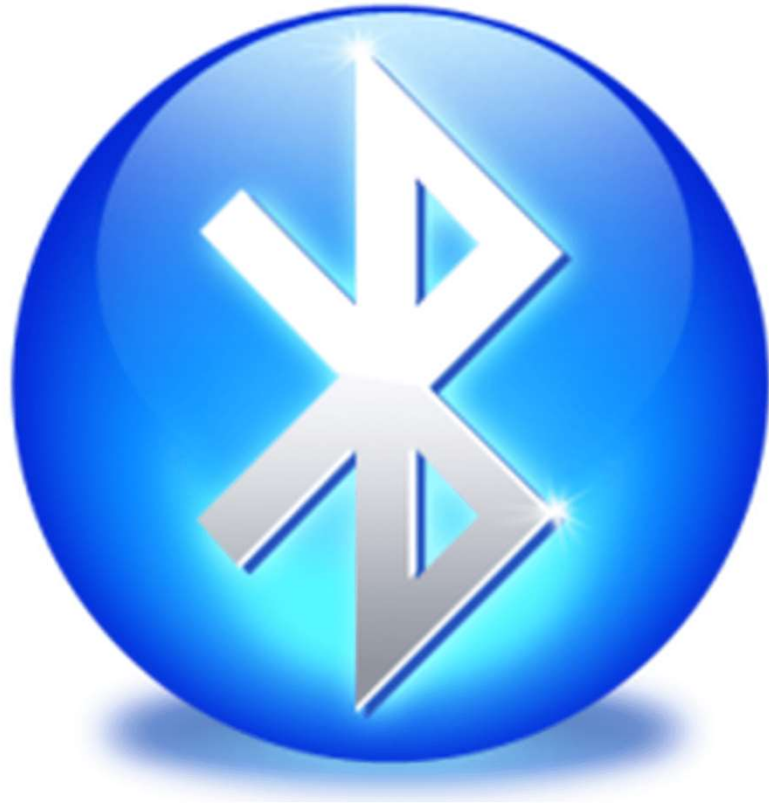

Methodes van interactie

1. Nieuwsgierigheid opwekken
2. Spiegelen
3. Desensitiseren
4. Afleidende activiteiten/ afleidingsmiddelen
5. Opdracht geven/ uitdaging geven

Connectie

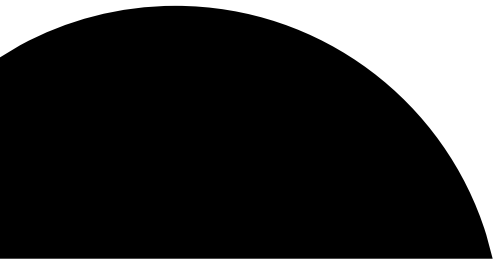
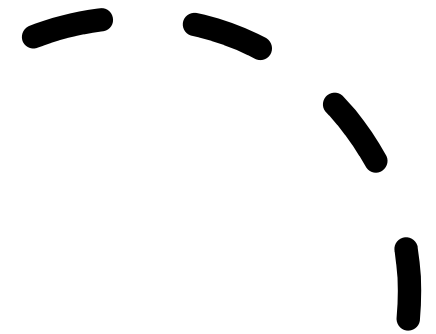

Taal

Aangepast aan kinderen

Suggestief taalgebruik/focustaal

Taalgebruik bij pijn: suggestief taalgebruik, wat is dat?

“

Comfort Talk just sets the whole tone of the procedure right from the get-go.

”

“If you have a child that is walking to the room very calm and takes the mask calmly or has the IV put in calmly, it just makes the whole process much smoother and faster, and calmer and less stressful for everybody involved. Not just for the patient but for everyone.”

– **Jacqueline Vegas, Nurse for Children’s Hospital in Toronto, Canada**

“

Comfort Talk benefits the entire department from a customer satisfaction point of view.

”

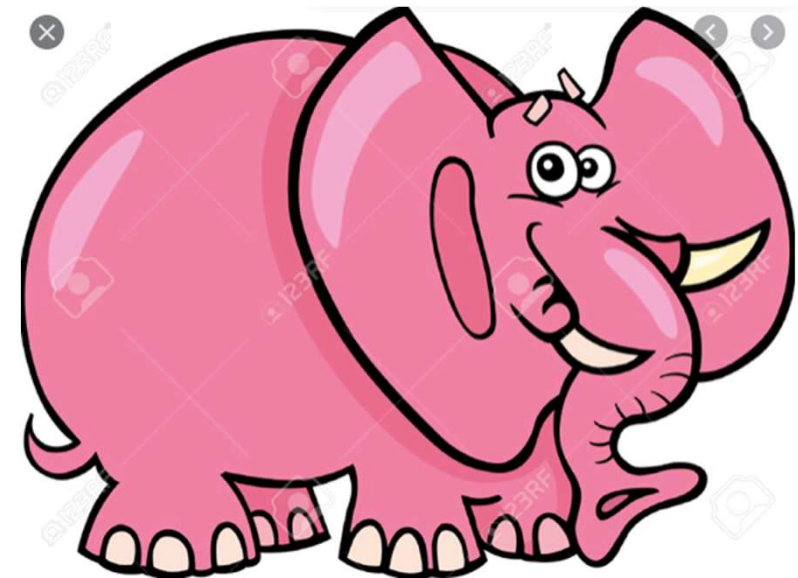
1. Letterlijk taalgebruik

Een kind interpreteert zeer letterlijk en gaat reageren op bepaalde woorden.

Zeg dus nooit wat het **NIET** is
"Het gaat geen pijn doen", "Niet bewegen"

WEL

"Wat kan jij goed stilliggen"
"het zal gemakkelijk gaan"
"wat doe je graag" (afleiden)

2. Richting **positieve** uitkomst

Mag je benoemen wat je doet?

Ja

maar er geen emotionele lading aan toevoegen

Vb. "Gaat het pijn doen?"

"Ik weet niet wat jij gaat voelen, sommigen vinden dat het kriebelt, anderen vinden dat het onprettig is. Wat voel jij? Vertel jij me maar wat jij voelt."

3. **Noodzakelijk** onderzoek/opdracht

Laat de keuze aan de patiënt wat hij of zij wil doen,
maar altijd binnen de door jou geformuleerde richting

Geef de patiënt een **KEUZE** (maar geef zelf de twee keuzemogelijkheden, zodat de uiteindelijke uitkomst hetzelfde blijft)

Vb.

- klinisch onderzoek: "Zal ik eerst je buik onderzoeken, of eerst je oren?"
- parameters: "Wil je het lichtje op de vinger of op de teen?"
- onderzoek op tafel: "Wil je zelf op de tafel springen of zal ik je helpen?"

Positief taalgebruik en suggesties. In de praktijk.

Hoe zou het beter kunnen?

"1-2-3, hier komt de prik"

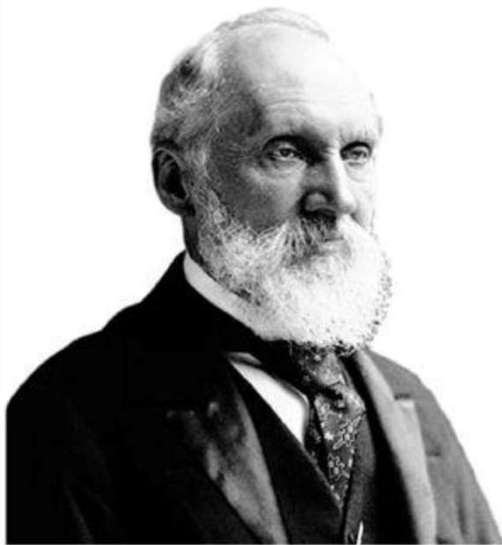
"Ik hoop dat de EMLA zelf je hand zal verdoven, zodat het infuus niet zo'n pijn zal doen."

"Zo een gebroken been doet altijd heel veel pijn, dus daarom geef ik je voldoende pijnstillers mee naar huis."

"Zodra je misselijk wordt, moet je dit bakje pakken om in over te geven."

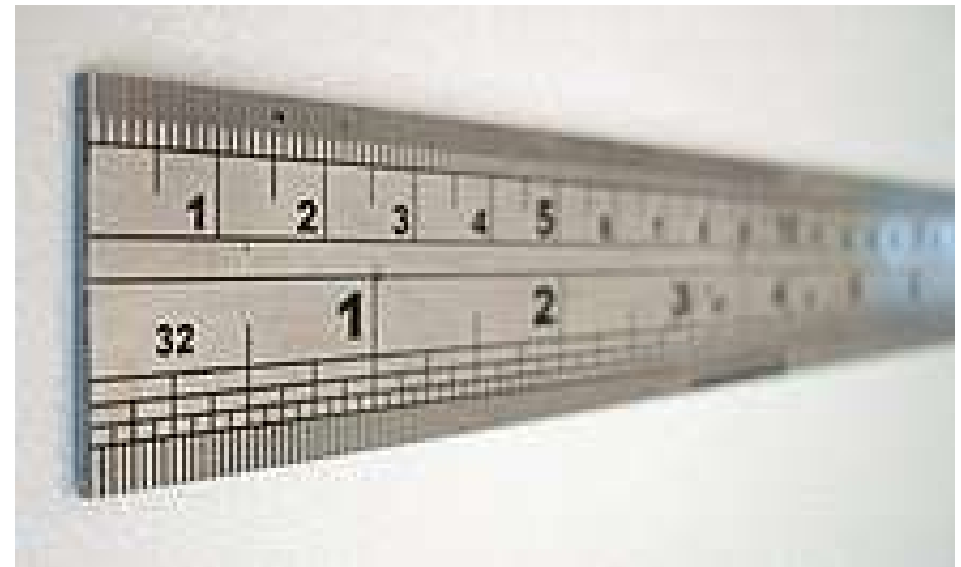
"Je mag niet bewegen in de MRI, dan lukt het niet."

Hoe pijn meten?

To measure
is to know.
If you can not
measure it,
you can not
improve it.

- Lord Kelvin

Algemene principes

- Gebruik de correcte en **aangepaste schaal**
- Gebruik deze op de juiste manier
- **Juiste interpretatie** van het resultaat
- Correcte **opvolging** van toediening

- Indien geen goed resultaat
 - Voldoende pijnstilling?
 - Niet aangepaste schaal volgens situatie?

Welke schaal gebruiken?

- In functie van de situatie, van de leeftijd van het kind, van de mate van mogelijke communicatie en van het begrip van het meetinstrument
- **< 4 jaar:** altijd een observatieschaal
- **> 6 jaar:**
 - in eerste instantie: zelfrapportageschaal
 - indien communicatief of cognitief minder ontwikkeld, toch voorkeur voor observatieschaal
- **Tussen 4 en 6 jaar:**
 - zelfrapportageschalen zijn soms mogelijk (gezichtjesschaal)
 - soms ook tegelijkertijd observatieschaal gebruiken

Pijnschalen zol: observatieschaal

- **FLACC score:** 0- 4 jaar:
face, legs, activity, cry, consolability:

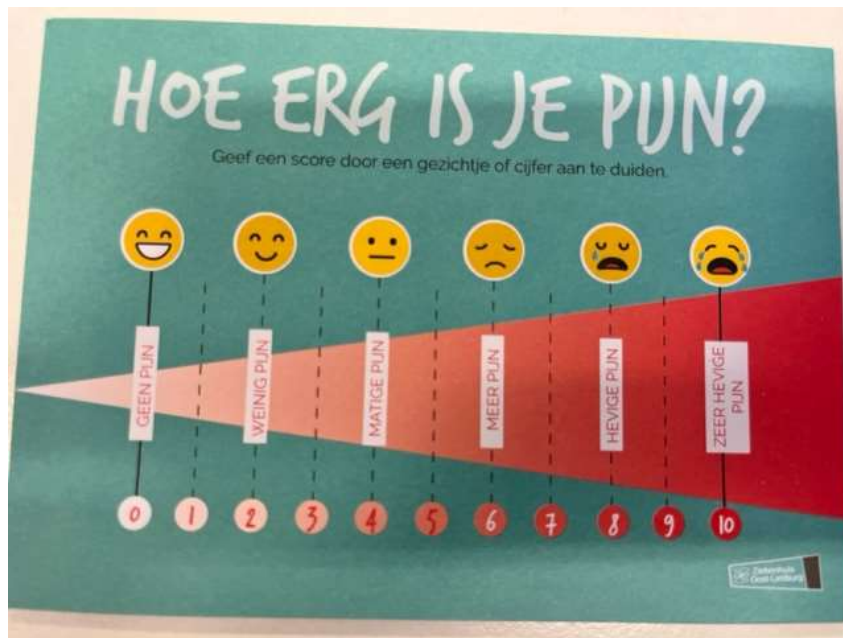
Behandeldrempel=4

FLACC		
Gelaat	0	Geen specifieke uitdrukking of glimlach
	1	Grimas of occasioneel fronsen van de wenkbrauwen, teruggetrokken, gebrek aan belangstelling
	2	Opeengeklemdde kaken, bevende kin (regelmatig tot voortdurend)
Benen	0	Gebruikelijke of ontspannen houding
	1	Heeft het lastig, is onrustig, is gespannen
	2	Schoppen of opgetrokken benen
Activiteit	0	Ligt rustig, in de gebruikelijke houding, beweegt vlot
	1	Draait heen en weer, beweegt van voor naar achter, is gespannen
	2	Zet zich schrap, verstijft of schrikt op
Roepen	0	Geen geroep (wakker of in slaap)
	1	Gekreun of wenen, occasioneel geklaag
	2	Constant wenen of geroep, geschreeuw of gesnik, veel geklaag
Troostbaarheid	0	Tevreden, ontspannen
	1	Gerustgesteld door af ten toe aan te raken, te knuffelen of tegen te praten, gemakkelijk afgeleid worden
	2	Moeilijk te troosten of te sussen

Pijnschalen ZOL: zelfrapportageschalen

Gezichtjesschaal: 6-8 jaar

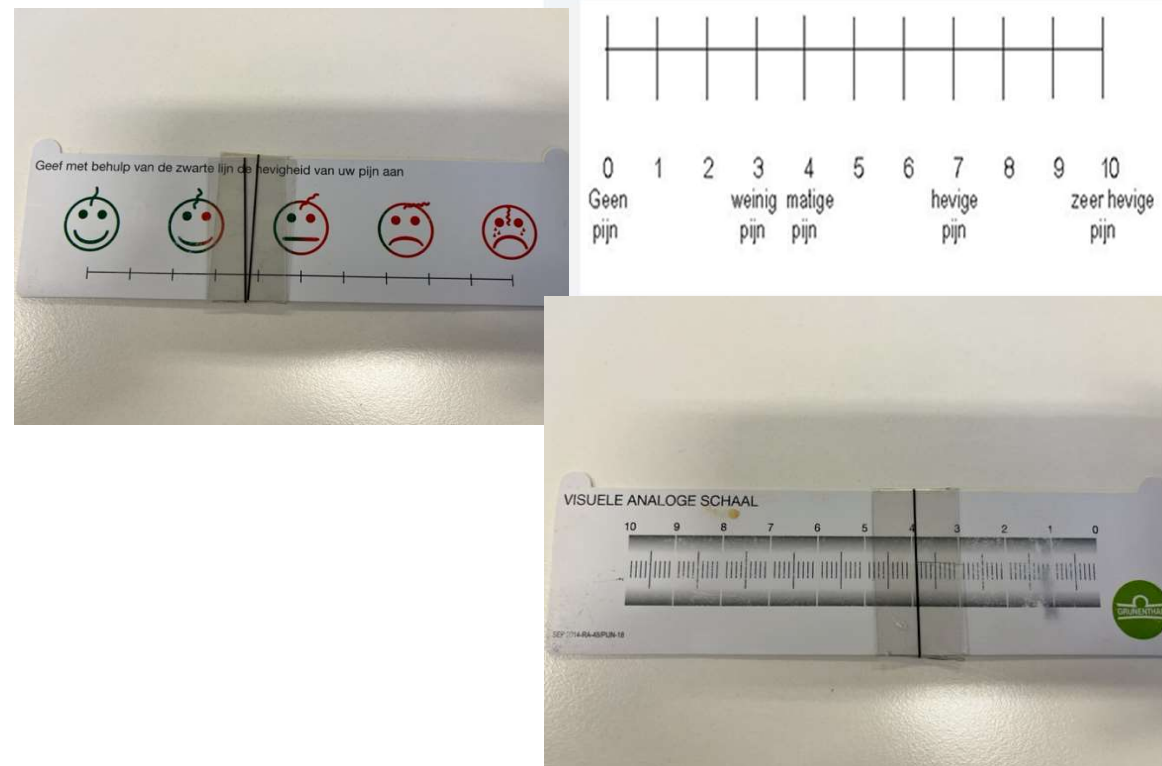
Behandeldrempel =4

VAS schaal

= Visuele Analoge Schaal > 8 jaar

Behandeldrempel =4

Wat kunnen we doen?

- **Niet-medicamenteus**
 - Vertrouwen winnen/ connectie
 - Afleiding
 - Wrijven op de huid (poorttheorie)
 - Sucrose
- **Medicamenteus**
 - paracetamol, NSAID's, morfinederivaten
 - Topische pijnstilling: Emla, Rapydan, TAC gel
- Na iedere actie tegen pijn is **herevaluatie** noodzakelijk

Essentiële stappen

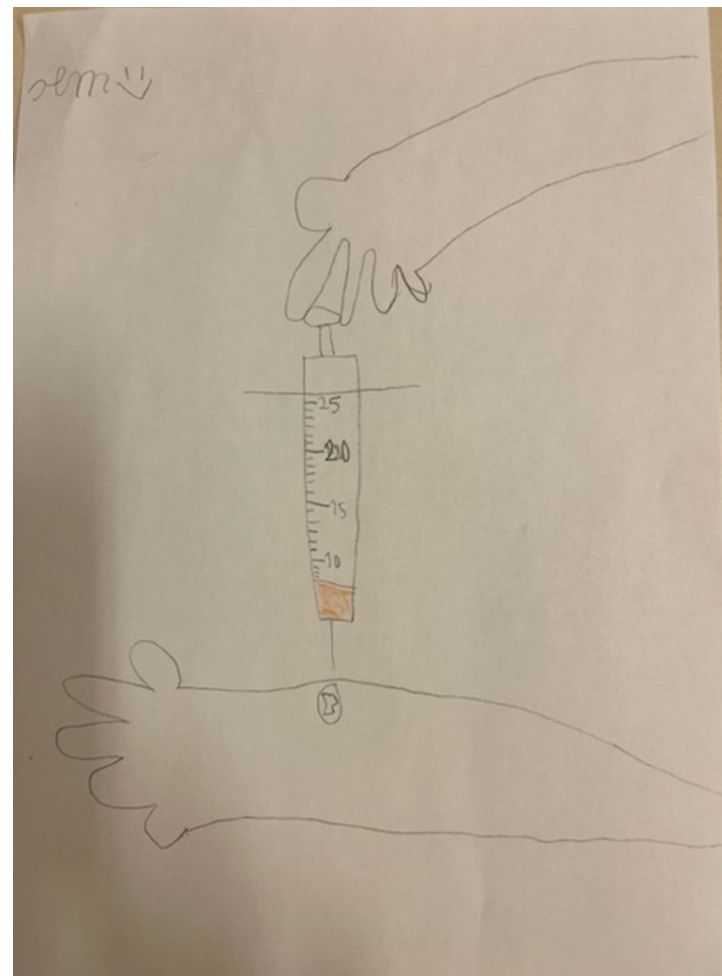

- Comfortabele positionering van het kind
- Afleiding en ondersteunende therapie
- Gebruik van topicale middelen
- Gebruik van sucrose
- Andere farmacologische benadering
- Sedatie

Afleidingstechnieken die wij gebruiken in ZOL:

Afleidingstechnieken die wij gebruiken in ZOL

Afleidingstechnieken die wij gebruiken in ZOL:

VR bril en emla

Afleidingstechnieken die wij gebruiken in ZOL:

- Zoekboek
- Windmolen
- Net voor het aanprikken, even op de huid van de prikplaats wrijven of aantikken
- Baby laten drinken aan de borst
- Ouders = animatie team (coaching van de ouders, geef ouders een taak, gebruik humor)
- Bellen blazen
- Opdracht geven: lichaamdelen benoemen, aftellen van 10 naar 0, tellen in het frans, zingen
- VR bril
- Ipad: beter iets actief: spelletje, vragen stellen over filmpje.

Gebruik van topicale middelen (Emla® , Rapydan®)

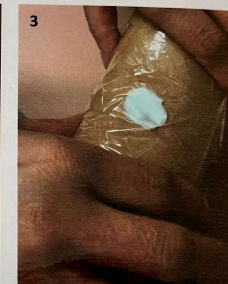
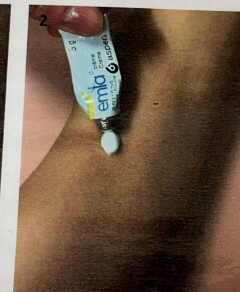
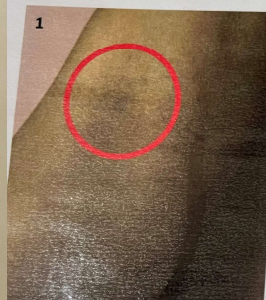
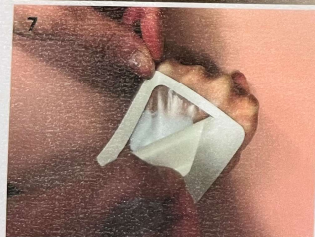
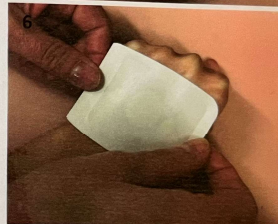
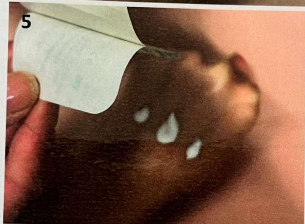
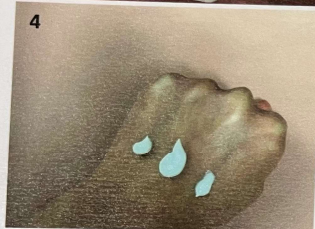
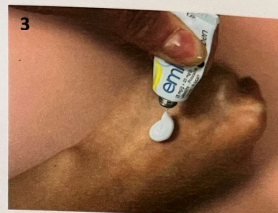
Moet ALTIJD aangeboden worden :

- d'office voor bloednames en infusen tenzij hyperurgent
= **Standing order zowel op raadpleging als op spoed en afdeling**

Op raadpleging wordt soms zelfs nieuwe afspraak ingepland voor bloedname op andere datum

- Lumbaal punctie, ... tenzij hyperurgent.
- Bij gebruik Emla®
 - Mag perifeer gebruikt worden (60 min contacttijd)
- Bij gebruik Rapydan®
 - Vanaf 3 jaar
 - Mag perifeer gebruikt worden (30-40 min contacttijd)

Strategieën bij pijn in ZOL:

Glucose 30 % (babycalmine ®) voor kinderen tot 6 à 12 maanden

- Verminderd pijn en wenen bij pijnlijke procedures zoals een bloedname.
- Toe te dienen 2 minuutjes voor de pijn prikkel
- Zuigeffect op fopspeen zeker zo belangrijk!
- Het analgetisch effect duurt zo'n 4 minuten

Babycalmine

Strategieën voor pijn in ZOL:

Als goede procedurele analgesie niet lukt, of niet haalbaar is, overweeg andere methoden:

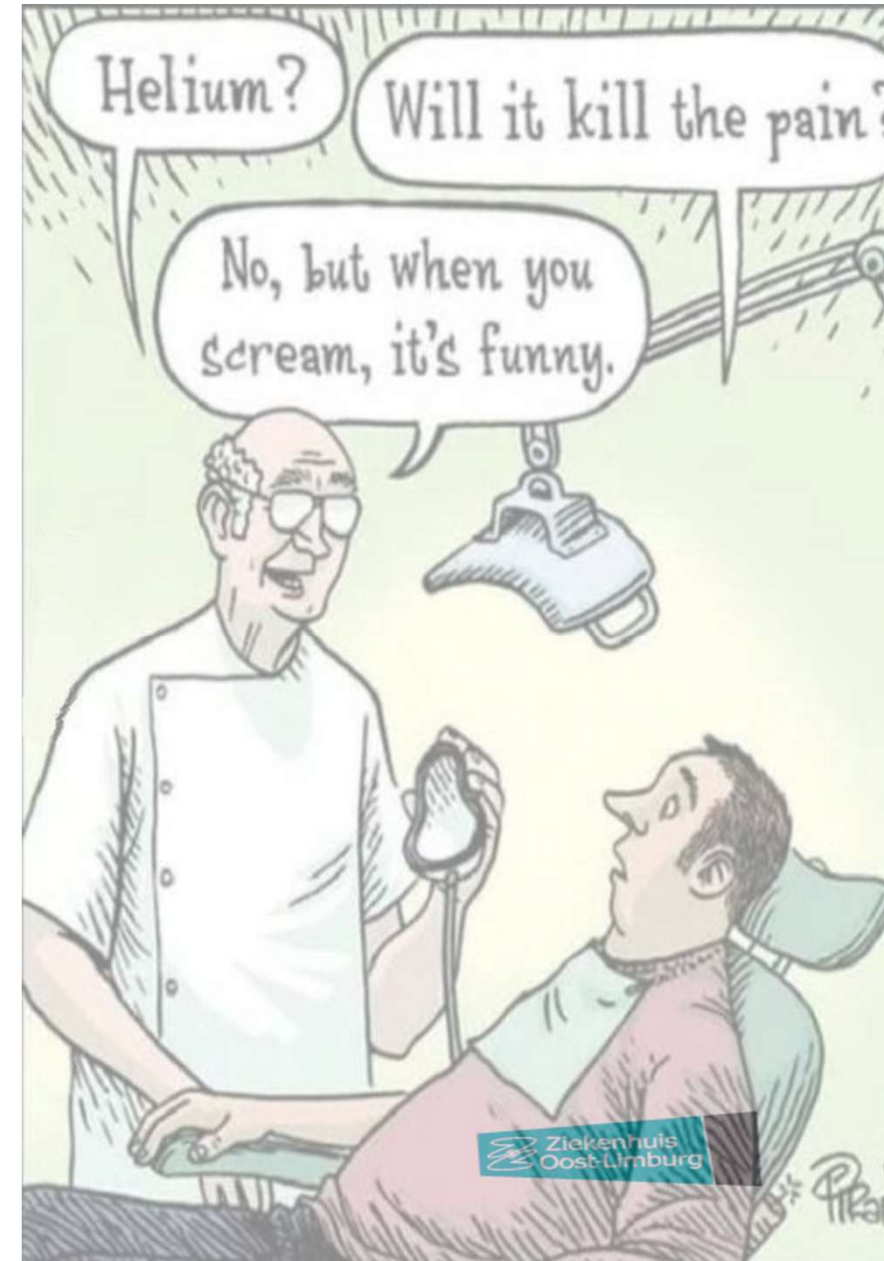
* Kalinox (lachgas)

Therapeutische indicaties:

IN COMBINATIE!

- Bloedname , plaatsen infuus (+Emla® of Rapydan®)
- Puncties (lumbaal , gewricht, ...) (+Emla® of Rapydan®)

* Diepere sedatie of narcose in samenspraak met anesthesie

Strategieën bij pijn in ZOL

Dexdor IN: bij geplande procedures < 1 jaar vb NMR > 3 maanden

Dit wordt door anesthesie verricht.

Postoperatief

Bij **alle** heelkundige patiënten die opgenomen worden , wordt peroperatief pijnbeleid al voorgeschreven door anesthesist en eens dat patiënt op afdeling ligt, wordt bij elk kind pediater in consult gevraagd voor comfort en pijnbehandeling tijdens opnameperiode.

Deze foto van Onbekende auteur is gelicentieerd onder CC BY-SA-NC

Week van de pijn: samen met alle limburgse kinderafdelingen!

Week van de pijn

Week van de pijn

Toekomst?

- IN Fentanyl
- Hypnose: ook plaats bij chronische pijn: vb zelfhypnose bij behandeling van chronische buikpijn <https://hypnosebijbuikpijn.nl> (prof. Marc Benninga)

Take home message

Met kleine aanpassingen –vooral door het verleggen onze focus- zagen we al een wereld van verschil, dit werd opgemerkt door ouders, door patiëntjes, verpleegkundigen...

**JE HOEFT NIET ALTIJD
IMMENS GROTE
DINGEN TE DOEN.
DOE ALLE KLEINE DINGEN
OP EEN ZO GROOT
MOGELIJKE MANIER.**

@happywithyoga

Dank aan Senn en Charles en hun ouders!

En dank aan alle verpleegkundigen en collega-artsen voor hun inspanningen!